

Trstu, Gorici in v Paznu. „Novice“ že od leta 1848, ko smo prvič ustavo dobili, godejo pesem zastran ravnopravnosti v šoli in kancelijah, tedaj že toliko časa in v tolikih variacijah, da so je že site in da so o tej zadevi že enkrat prišle v neljubo dotiko s sodnijo. Njih sestavki, o tej zadevi pisani, niso bili samo „Klagen und Gewinsel, kakor večletno javkanje, da nimamo slov. političnega časnika, ampak bila je krepka beseda naših najboljših mož. Da pa se s cepci tolče po glavah nasprotnih, to prepuščamo — prihodnjim „Narod. listom“, kakor tudi to, da z glavo prederó zid. Sicer pa se tudi „Novice“ nikdar niso ponašale s titulom, da so „veliki politični časnik“; iz srca rade to čast prepuščajo drugim, kakor marsiktero čast, ki jo vrednik vživa, rad odstopi družim; „Novice“ so si svojemu cilju in koncu zveste ostale do danes in bodo take, dokler bodo pod vredništvom sedanjim; na tem stališču, tega so si v svesti, pa so si nevtrudljivo prizadevale za svoj poklic. Zato pa so „Novice“ tudi najhuji trn v peti časnikom od male „Triesterce“ tržaške noter do velikega „Bothschafterja“, in ne morejo se ponašati, da bi bila „Laib. Zeit.“ kadaj kakošen naroden sestavek iz njih v svoj list vzela in sicer s tako pohvalo, kakor je vzela „die Jungfernrede“ „slovenskega Spatrakusa“ o rabi slovenskega jezika.

H koncu te razprave le še to: Ni res, da „Novice“, ktere je vrednik vredoval do leta 1849 celó brez povračila, imajo 4000 naročnikov, — ni res, da vse čitavnice so poslale „geharnischte Verwahrungen“ zoper nemški časnik; nobena čitavnica ni poslala ne črke, čeravno je „slovenski Spatrakus“ menda vsem pisal ali gorko naročal, naj to storé; al „sie gehorchten nicht dem Rufe.“ Samo iz Trsta je dobil Novič. vrednik pismo z mnogimi podpisi častitljivih mož; al ker smo našli tudi može med njimi, kateri ne beró slovenskih časnikov, smo djali pismo „ad acta“. Ni res, da je vrednik „Novic“ prejel „Absagebriefe“ spisane od gospej in gospodičin; da pa je „Spatrakus“ et comp. po hišah beračil podpisov za protest, to pa je gotovo; protesta mi nismo vidili. Ni res, da je vrednik „Novic“ z dr. Costatom vred žugal tajniku čitavničnemu (recte matičnemu, pa saj je to le pogrešek nalašč), da zgubi službo tajništva, ako ne odjenja od svojega početja; saj službe ne more vzeti, kdor službe ni dal. Al je sicer služba tajnikova „mastna“ ali ne, tega ne vemo, da pa je pri tem delu, ki ga zdaj ima tajnik, služba dobro plačana, on sam najbolje vé. Iz tega naj sodijo bravci sami o dopisu „Ost und Westa“ iz Ljubljane.

— Gotovo je, tako slišali smo iz verjetnih ust, da se ljubljanske šole: gimnaziine, realkine in normalne zavolj popravljanja šolskega poslopja začnejo še le v pondeljek 17. oktobra.

— Društvo štajarskih zdravnikov je za svoje dopisovajoče ude si izvolilo gosp. doktorje: medic. svetovavca žl. Andrioli-a, prof. Valenta, primarja Fux-a, okrajnega zdravnika Mally-a in Gauster-a.

— „Južni sokol“ obhajal bode 2. oktobra 1864 svojo prvo obletnico in napravi v ta namen popoldne ob pol štirih, ako bo lepo vreme, na poletnem sokolišču občno telovanje, in zvečer ob pol devetih ples v čitavnični dvorani. Po sklepu odborovem vabijo se k občenemu telovanju kakor tudi na ples vsi udje južnega sokola, ljublj. čitavnice, in udje unanjih čitavnic. Omeni se, da k občenemu telovanju smejo priti tudi gostje, ako so bili poprej naznanjeni odboru; razun imenovanih pa nima nikdo prostega vhoda. Pokazati hoče o tej priliki južni sokol napredek, ki mu je bil mogoč v prvem letu njegove starosti, in da mu je mar za narodno telovanje.

— Kakor slišimo osnuje g. Mandič, učitelj pri juž.

sokolu, od 3. oktobra naprej telovadno učilnico za mladost, ktera nima prilike ali dovoljenja udeleževati se kacega društva. „Južni sokol“ mu je v ta namen prostovoljno svoje prostore prepustil. Učenci se neki vpisujejo pri društvenemu blagajniku gosp. Bernardu Jentelju in čujejo pri njem 50 kr. učnine na mesec.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Njih Velič. cesar odpotovali so v Komoran na Ogersko; spremljata jih nadvojvoda Rajner in Vilelm; namen popotovanja je ogledati nekatere vojaške naprave. — Deželni zbor dalmatinški je v Zadar sklican na 26. dan t. m. — Preuzviš. gospoda škofa Strossmayer-a so dunajski časnikarji zopet hotli na Dunaji imeti. — Govori se, da zopet pride v Gradec viša deželna finančna direkcija za Štajarsko, Kranjsko, Koroško in Tržaško. — Zogerskim deželnim zborm zopet ne bode nič; dvorni ogerski kancelar si je neki na vso moč za-nj prizadeval, pa državno svetovavstvo neki pravi, da še ni pravi čas za-nj; po takem je konec poslednji čas prav živih debat. — Menda bode tudi taka s hrvaškim deželnim zborom. — „Domobran“ se po pravici čudi, da je še le zdaj po „neue freie Presse“ izvedil, cesar poprej na Hrvaškem nobena živa duša ni vedila, da Zagreb ima plemeniti namen, da po južnih slavenskih zemljah razprostrira „deutsche Cultur und deutsches Wissen“, kakor da bi bil nemška naselbina. — V Gorici je 11. dan t. m. bila protestantska cerkev blagoslovljena. — Baron Hock, c. k. skrivni svetovavec, se je podal v Prago; da se ondi snide s pooblastencem pruske vlade in se razgovarja zastran kupčijske zveze; al nič ni podobe, da bi pruska vlada dovolila, cesar želi avstrijska. — Na Dunaji je bil te dni 14 let stari fant Karol Kober, učenec 3. gimnazijskega razreda, obsojen na 5 let v ječo zavoljo velikega izdajstva, ker so v pismih, ki jih je zgubil na ulicah, našli zakletbo zoper cesarja. — Danske homatije ne grejo nič naprej; danski vladi se nič ne mudi, zlasti ko vidi, da severni Šlesvikanci, ki niso Nemci, hočejo biti pod dansko vlado; pa tudi med prusko in avstrijsko vlado ni prave edinosti; v tem pa si ste ene misli, da k večem za 3—4 mesce dovolite primirje, ne pa do spomladi. — Nenadoma je hudo zavrelo na Španjskem, ker Španjolcem ni po godu načelnik novega ministerstva, vojvoda Valenčiski. Kraljica Kristina je hitela iz Pariza v Madrid; v Barceloni so se bali ustaje. — V Moldavi in Valahii je knez Kuza osvobodil kmete desetine in tlake; grajščinam plačajo nekoliko odškodnino. — Strašno hudodelstvo je nedavno na Českem dopernesel nek trinog, ki se je razkačen po nezvestobi neke lajdre zaklel, da prvo žensko umori, ki mu pod roke pride. In res je to storil. Neko 66 let staro udovo sreča 8. dne t. m. v gojzdu, ki je šla na božjo pot; kar zgrabi jo in zadavi; vso do nazega sleče, ji odreže prsi in še druge skrivne dele života, ter jih nese iz obleko njeno na svoj dom, kjer odrezano meso skuha in sné! Kmalí so ga zasačili; vse je obstal.

Popravek. Sledeči Vranščani iz Štajarskega so pristopili kot ustanovniki k slovenski Matici:

Gospod Andrej Bratkovič, bilježnik	10 gold. — kr.
„ Šimen Oset, trgovec	10 „ — „
„ Lavoslav Šventner, trgovec	10 „ — „
„ Franc Šentak, posestnik	10 „ — „
Za letni donesek so poslali:	
„ Dragotin Šauperl, kaplan	2 „ — „
„ Mihael Plešnik, bogoslovec	2 „ — „
„ Luka Gradišnik, zdravitelj	2 „ — „
„ Jakob Lopar, učitelj	2 „ — „
„ Davorin Zupančič, učitelj	2 „ — „